

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Smernice Jevtičeve vlade.

V četrtek, 3. januarja, je ministrski predsednik Bogoljub Jevtič podal v parlamentu izjavo, v kateri je pojasnil svoj vladni načrt in pravec, ki bo v njem usmerjeno delovanje njegove vlade. V področju zunanje politike bo vodilni cilj: mir, sporazum in mednarodno sodelovanje. Zlasti se bo vlada trudila, da s sosedi ustvari in ohrani takšne odnose, ki bodo najbolj ustrezali interesom miru in napredka mednarodne skupnosti. Od svojih sosedov bo zahtevala prav tako neomajno pravilnost in odkritost. Terorizem in zarotniške akcije ne smejo v nobenem primeru biti sredstvo politike v mednarodnih odnosih. Gnusni zločin v Marseju, naperjen proti naši državi in proti mednarodnemu miru, ki je globoko zadel vez naš narod, se mora popolnoma razčistiti in dognani krivci kaznovati.

V notranje-političnem oziru prosmatra vlada brez samoprevare stanje naših splošnih razmer ter uvideva potrebo notranje utrditve države. Ena prvih nalog vlade bo preosnova državne uprave, popolna organizacija banovin kot upravnih in samoupravnih edinic z izvedbo popolne dekoncentracije oblasti (prenosa iz osredja, kjer je vsa oblast združena, na banovine). Uprava mora biti cenena, enotna in napram narodu neposredna. Največjo pozornost bo posvetila vlada strogemu izvažanju zakonov napram vsem in vsakega v popolni enakosti vseh državljanov. Kar se tiče razmerja vlade do priznanih veroizpovedi, bo z njimi sodelo-

vala za ohranitev narodnega edinstva in v smeri moralne okrepitve in duševne izpopolnitve najširših slojev našega naroda. Vlada je prešinjena z najboljšo voljo, da odnošaje in iskreno sodelovanje med državo in katoliško cerkvijo z uspehom in trajno zagotovi s sklenitvijo konkordata s sv. stolico.

Posebno skrb bo vlada posvečala gospodarsko-finančnim vprašanjem. Podpirala bo proizvodne sile prebivalstva na vseh področjih gospodarskega delovanja tako v kmetijstvu, kakor v industriji, trgovini in obrti. Največjo pozornost bo posvetila kmetijstvu kot najštevilnejšemu in najvažnejšemu delu prebivalstva. Povzdigniti moramo našo vas ter zlasti pomagati zadružništvu, in sicer vsem zadružnim oblikam. Ker izhaja kriza predvsem iz krize kmetijstva, bo vlada priskočila na pomoč predvsem kmetu in njegovemu gospodarstvu. Kar se dostaje vprašanja davkov, ugotavlja vladina izjava, da je davčna obremenitev dosegla svoj višek. To dejstvo bo vlada upoštevala ter se trudila, da prepreči preveliko davčno obremenjenost s pravično razdelitvijo javnih dajatev in s tem, da spravi davčno obremenitev v sklad z davčnimi zmoglostmi državljanov. Vlada se bo trudila, da bodo vzlic skromnim sredstvom šole vseh vrst in vse prosvetne in druge kulturne ustanove ustrezale svojemu namenu narodnega prosvetljanja in da bodo prešinjene z veliko ljubeznijo do zedinjene velike domovine in do resničnih idealov človeštva.

V NAŠI DRŽAVI.

Pomilostitev in zahvala. Jevtičeva vlada je razglasila za božične praznike pomilostitev zastopnika Hrvatov dr. V. Mačeka. Dr. Maček je poslal knezu Pavlu brzojavko, v kateri se zahvaljuje za pomilostitev in izraža upanje v srečno rešitev vseh notranjih političnih vprašanj.

Nadomestne volitve v senat so razpisane za nedeljo dne 3. februarja t. l.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Francoski zunanji minister v Rimu. Francoski zunanji minister Laval je

prispel dne 4. januarja v Rim. V soboto in v nedeljo (5. in 6. januarja) sta se posvetovala Laval in Mussolini o raznih političnih zadevah v Evropi. V ponedeljek dne 7. januarja je obiskal francoski zunanji minister tajnika sv. Očeta kardinala Pacellija. Laval je bil sprejet v posebni avdienci od papeža.

Dvojno glasovanje v Posaarju. Vladna komisija za plebiscitno posaarsko ozemlje je odredila, da se vrši v Posaarju dvojno ljudsko glasovanje in sicer 6. in 13. januarja. Na Kraljevo je glasovalo 20.000 državnih nameščencev ter uslužbencev. Dne 13. januarja pride na vrsto ostalo prebivalstvo.

*

Evharistična obletnica. Letos bo 8. avgusta poteklo 25 let, kar je papež Pij X. izdal svoj sloveči odlok o starosti otrok, ki smejo prejeti prvo sv. obhajilo (od papeža potrjeni odlok sv. kongregacije o zakramentih dne 8. avgusta 1910). Ta odlok je odpravil navado, ki se je po mnogih krajih udomačila, da so za prvo sv. obhajilo terjali poznejša leta, v katerih je omogočeno temeljitejše poznanje verskih resnic in bolj dozorelo pripravljanje na duši. Ta navada, ki je odlašala prvo sv. obhajilo do 12., 14. ali celo še poznejšega leta, je oropala mladino najkrepkejšega sredstva za ohranitev kreposti. Novi odlok je določil, da je starost razločevanja kakor za spoved tako za sv. obhajilo tista, v kateri začne otrok pametno misliti, to je, okrog 7. leta, ali čez ali pa tudi manj. Od tega časa se začenja dolžnost, zadostiti obojni postavi spovedi in sv. obhajila. Ta papeževa naredba je postala najkrepkejša osnova evharistični vzgoji mladine, ki je doslej rodila prav lepe uspehe. Otrokom je omogočeno, da se morejo tudi s svoje strani odzvati povabilu Gospodovemu: »Pustite male k meni priti!«. Petindvajsetletnica tega znamenitega evharističnega odloka pade v naši državi v evharistično leto, v leto državnega evharističnega shoda v Ljubljani. Slovenska mladina bo imela posebno priliko, da povodom evharističnega kongresa proslavi tudi to prelepo evharistično obletnico ter da v javnosti da izraza svoji duševni radosti in hvaležnosti.

Brezbožništvo. Taborišče brezbožništva je boljševiška Rusija. Boljševizem smatra samega sebe kot neskladnega z vero v pravega, nadsvetnega Boga, stvarnika in sodnika. Ali Bog ali boljševizem: oboje v vzajemni edinstvi je nemogoče. Zato boljševizem nasprotuje veri v Boga ter jo med ljudstvom razdira z vsemi sredstvi. Osobito v mladini hoče zatreti vsako, tudi zadnjo kal vere in krščanstva. Na področju brezbožne mladinske vzgoje je že dosegel uspehe, nadvse žalostne uspehe. Brezbožna mladina je poslala Stalinu pismo, ki v njem pravi med drugim to: »Stara cerkev (v naši vasi) sicer še stoji, toda križa nima več, saj tudi ni več cerkev, marveč klub. Bog, čigar je nekdanj bila ta cerkev, je sedaj v ropotarnici.« Tako govori popolna brezbožnost. Ubogo ljudstvo, ki

„NEDELJA“ v letu 1935:

Poština plačana v gotovini.

Posamezna številka stane 1 Din.

Leto 7.

Maribor, 6. januarja 1935.

Štev. 1.

Vsi župni uradi imajo »Nedeljo«. Prosite jih, naj vam jo naročijo! »Nedelja« je edini slovenski verski tednik! Po pošti se naroča v Mariboru, Koroška cesta 5.

mu dorašča brezbožna mladina! Gorje državi, ki hoče Boga vreči v ropotarnico! Ruski narod je sicer po številu ogrmen, toda črv brezbožništva bo počasi razjedel tudi njegov nekdanj tako močni organizem. Majhni narodi pa prej padejo kot žrtev tega črva. Memento za naš narod! Brezboštvo se širi povsod po svetu z zgovorjeno, s pisano in zlasti s tiskano besedo. Včasih se to dogaja pod krinko, ker bi odkrito brezboštvo vplivalo bolj odbojno kot privlačno. Zato je zakrinkano brezboštvo še bolj nevarno ko odkrito. Saj nas sveto pismo svari pred krivimi proroki, ki nastopajo pod krinko ovčjih oblek. Vse, kar ruši vero in moralo med ljudstvom, zlasti med mladino, vse to utira pot brezboštvu. Proti prodirajočemu brezboštvu je treba se boriti, delati in moliti. Sv. Oče je kot molitveni namen za mesec januar določil: zoper brezbožništvo.

*

Gospa R. Ogrizek †.

Pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini je zatisnila v Gospodu oči dne 2. januarja daleč znana, spoštovana in obče priljubljena gospa Rezika Ogrizek, soproga bivšega trgovca in gostilničarja g. Franca Ogrizek. Rojena je bila 13. januarja 1865 v Radečah pri Zidanem moštu in se je poročila z vzglednim možem Francem leta 1887.

Pokojna je bila ena največjih vsestranskih dobrotnic, ki so živele ter de-

lovale zadnjih 50 let po spodnjih krajih. Podpirala je Cerkev, duhovščino in reveže. Imela je za vsakega, ki je stopil pod njeno streho, največjo gostoljubnost in dober nasvet. Ni bilo dneva, da bi ne bilo nasičenih pri Ogrizkovih po več siromakov, ki so poznali od bogznaj kod dobro mamico Reziko. Kmečkim ljudem je bila vsikdar na razpolago z dobrimi nasveti pri gospodinjstvu in na pomoč z domačimi zdravili.

Dasi zelo dobro stoječa, je prišla za vsako še tako težavno delo doma in na polju. Pri vseh obilnih skrbeh je bila najboljše smehljajoče volje in je s svojim vedrim obrazom znala pregnati čemernikom slabo voljo.

Bogznaj kolikerim je bila krstna in posebno še birnska botra. Darovala je s svojim možem težke svote za domačo in tudi za razne druge cerkve.

Duhovniki, ki so se zdravili v Rogaški Slatini, so imeli pri gostoljubnih Ogrizkovih svoj dom, kamor je rad zahajal tudi rajni djakovaški vladika Strossmajer in druge odlične osebnosti duhovskega in vseh stanov.

Ni še treba posebej naglašati, da je bil blagopokojna Rezika res prava

krščanska žena, najboljša mati in gospodinja ter neustrašena gospa, ki je svoje pravo prepričanje neustrašeno javno povdarjala in ga zagovarjala. V njeno hišo je zahajalo samo krščansko časopisje.

Dobra Ogrizkova mamica bo živela v svojih velikih in brezštevilnih dobrih delih v najboljšem ter v trajno hvaležnem spominu pri vseh, ki so jo poznali. Blagopokojni povrni Vsemogočni z večno nagrado vse, kar je storila dobrega bližnjemu, žalujočemu soprogu ter drugim sorodnikom naše iskreno sožalje!

*

Pogreb gospe Ogrizekove na bilje pred praznikom Svetih Treh Kraljev je bil dokaz velikega spoštovanja in iskrene ljubezni, ki jo je rajna gospa uživala v domači in v sosednih župnijah. Toliko ljudi, moških in žensk, gospode in preprostega ljudstva, se redko kje zbere na kakšnem pogrebu v podeželju. V spremstvu je pred krsto stopalo 20 duhovnikov, med njimi monsignor Iv. Vreže, profesor dr. Josip Hohnjec, monsignor Lovrec iz Ljutomera in g. Tomaž Ulaga, ki je kot nekdanji svetokriški kaplan prihitel iz Beograda. Pred hišo se je z lepimi besedami poslovil od rajne gospod šolski upravitelj Verk, nakar je moški pevski zbor s finim občutom zapel rajni nadvse priljubljeno pesem »Iz stolpa«. Po sv. maši, ki jo je daroval g. nadžupnik Vajda, se je dolg spreved počasi pomikal navzgor k cerkvi Sv. Trojice, kjer so rajnico položili kvečnemu počitku v rodbinski grobnici. Preden so se groba vrata zaprla nad Ogrizekovo gospo, je g. nadžupnik Vajda v prisrčnih besedah začrtal duhovni lik te globoko verne in pobožne, vedno vedro-vesele in ljubeznivo prijazne, srčno usmiljene in požrtvovalno dobrotljive gospe, ki je neposredno pred smrtjo sporočila svojemu blagemu soprogu željo: »Revežev ne pozabi!« Ko so izzveneli zadnji zvoki ganljive žalostinke, so ljudske množice z izrazom globoke žalosti zapustile pokopališče z željo, ki jim je trepetala v srcu in na ustnicah: »Počivaj v miru, plemenita Ogrizekova gospa!«

*

NOVICE

Osebnosti.

75letnico je obhajal g. častni kanonik in župnik v Št. Juriju ob južni železn. Valentin Mikuš. Bog nam ohrani vrlega gospoda! K jubileju naše iskrene častitke!

70letni jubilej. V sredo dne 2. januarja je slavil v Žalcu 70letnico rojstva tamošnji g. župnik in konzistorijalni svetnik Anton Veteznik. Rodil se je v Lokrovcu pri Celju. Gimnazijo je končal v Celju, bogoslovje v Mariboru. Kaplanoval je v Trbovljah in v Braslovčah. Še mlad kaplan je dobil župnijo Dol pri Hrastniku, kjer je pozidal veličastno novo cerkev. Po 14letnem župnikovanju na Dolu se je preselil leta

1914 v Žalec, kjer je ostal do danes. Jubilant je visoko naobražen duhovnik in je znan po izdaji velikega dela »Razlaga Velikega katekizma ali kršč. nauka«. Knjiga obsega 4 debele zvezke, je izšla v letih 1901 do 1902 in je še danes duhovnikom podpora ter pomoč pri izdelavi pridig in krščanskih nauk. Krepkega ter čilega 70letnika naj spremlja tudi zanaprej zdravje! K jubileju naše čestitke!

Dvorni svetnik dr. Vedernjak umrl. Dne 3. januarja je umrl v Ljubljani v visoki starosti 80 let g. dvorni svetnik dr. Fran Vedernjak. Rodil se je v Ptujju leta 1855. Služboval je kot sodnik na Kranjskem in je vodil Pokojninski zavod v Ljubljani 7 let. Rajni je bil na glasu kot dober pravnik in je bil zmiraž zaveden Slovenec.

Angleški kardinal in prijatelj Slovencev umrl. V Londonu je umrl kon-